

Seat No. : _____

NF-116
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-305 : Sociology
(EA : Rural Sociology)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેનું વિષયવસ્તુ જણાવો. 14

અથવા

ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રની ઉપયોગિતા સમજાવો.

2. ગ્રામીણ સમુદાયની ખાસિયતો ચર્ચો. 14

અથવા

સામાજિક સર્વેક્ષણનો અર્થ આપી, તેના લક્ષણો જણાવો.

3. ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

ગ્રામીણ લોકોની જીવનનિર્વાહની રીતો જણાવો.

4. ગ્રામીણ વિકાસમાં સહકારી પ્રવૃત્તિની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

ગ્રામીણ સમાજમાં પરિવર્તનના સહાયક પરિબલો જણાવો.

5. (a) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : 7
- (1) ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ _____ માં થયો. (અમેરિકા, ભારત, ચીન)
- (2) 'Introductory Rural Sociology in India' – પુસ્તકના લેખક _____ છે.
(એસ.સી. દુબે, એ.આર. દેસાઈ, એમ.એન. શ્રીનિવાસ)
- (3) ગામડું એ _____ સમુદાય છે. (દુરવર્તી, પ્રાથમિક, ઔપચારિક)
- (4) ગ્રામીણ સમુદાય એક _____ છે. (જીવનશૈલી, વિચારસરણી, પદ્ધતિશાસ્ત્ર)
- (5) કૃષિક્ષેત્રનું આધુનિકીકરણ એટલે _____. (ભૂમિસુધારા, કૃષિનીતિ, ભૂમિ સમસ્યા)
- (6) સમુદાય વિકાસ કાર્યક્રમ _____ માં અમલમાં આવ્યો. (1950, 1960, 1952)
- (7) પંચાયતી રાજ એટલે _____.
(લોકશાહી કેન્દ્રીકરણ, લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણ, પરંપરાગત સત્તા)

- (b) જોડકાં જોડો : 7
અ	બ
(1) ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર	(a) ઈન્ડિયાઝ ચેન્જિંગ વિલેજઝ
(2) 1949	(b) સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ
(3) એસ.સી. દુબે	(c) જીવનનિર્વાહની રીત
(4) સામાજિક સર્વેક્ષણ	(d) ગ્રામીણ સમાજ
(5) ખેતી	(e) ભારતમાં ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો પરિચય
(6) સહકારી પ્રવૃત્તિ	(f) ગ્રામીણ સામાજિક પરિવર્તન
(7) સમુદાય વિકાસ યોજના	(g) ગ્રામીણ વિકાસ

Seat No. : _____

NF-116
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-305 : Sociology
(EA : Rural Sociology)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Give the meaning and subject matter of Rural Sociology. 14
OR
Explain the significance of Rural Sociology.
2. Discuss the characteristics of Rural Community. 14
OR
Describe the meaning and characteristics of Social Survey.
3. Clarify the nature of Rural Economic System. 14
OR
State the living ways of rural people.
4. Clarify the role of co-operatives in rural development. 14
OR
Describe the helping factors of change in rural society.
5. (a) Fill in the blanks with selecting appropriate option : 7
  - (1) The origin of rural sociology in _____. (America, India, China)
  - (2) A book 'Introductory Rural Sociology in India' written by _____.
(S.C. Dubey, A.R. Desai, M.N. Srinivas)
  - (3) Village is a _____ community. (secondary, primary, formal)
  - (4) Rural community is a _____. (Way of life, Ideology, Methodology)
  - (5) Modernization in a field of Agriculture means _____.
(land reform, agriculture policy, land problem)
  - (6) Community development programme was implemented in _____.
(1950, 1960, 1952)
  - (7) Panchayati Raj means _____.
(Democratic Centralization, Democratic Decentralization, Traditional Authority)

(b) Match the table 'A' with 'B' :

7

A	B
(1) Rural Sociology	(a) India's changing villages
(2) 1949	(b) Social Research Method
(3) S.C. Dubey	(c) Living way
(4) Social Survey	(d) Rural Society
(5) Agriculture	(e) Introductory Rural, Sociology in India
(6) Co-operative activity	(f) Rural social change
(7) Community Development Programme	(g) Rural Development

Seat No. : _____

NF-116

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-305 : Sociology

(EB : Sociology of Religion)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, ભારતમાં તેનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ચર્ચો. 14
અથવા
ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.
2. ધર્મના વિવિધ કાર્યો અને વિકાર્યો સમજાવો. 14
અથવા
ધર્મનો અર્થ લખી, ધર્મની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.
3. મેક્સ વેબરનું ધર્મનું ઘટનાશાસ્ત્રીય અર્થઘટન ચર્ચો. 14
અથવા
એમાઈલ દુર્ખિમનું ધર્મનું કાર્યાત્મકવાદી અર્થઘટન ચર્ચો.
4. ખ્રિસ્તી ધર્મનો અર્થ આપી, તેની ભારતીય સમાજ પર પડેલી અસરો જણાવો. 14
અથવા
હિંદુ ધર્મનો અર્થ આપી, તેની માન્યતાઓ અને આચરણો જણાવો.
5. (a) નીચેના વાક્યો ખરાં છે કે ખોટાં તે દર્શાવો : 7
  - (1) જહોનસનની ધર્મની પાંચ લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવો.
  - (2) કુરાનનો વિષય માનવી છે.
  - (3) સામાજિક નિયંત્રણનું કાર્ય સામાજિક એકતાને તોડવાનું છે.

- (4) આધુનિક મૂડીવાદના વિકાસમાં હિંદુધર્મનો મહત્વનો ફાળો છે.
- (5) ઈસ્લામ ધર્મ અનુસાર જકાતની પદ્ધતિથી આર્થિક અસમાનતા દૂર કરી શકાય છે.
- (6) હિંદુ ધર્મનો ઝોક સર્વેશ્વરવાદ તરફી છે.
- (7) જૂથ જીવન એ જ ધર્મની ઉત્પત્તિનું મૂળભૂત પરિબળ છે.

(b) 'અ' અને 'બ' વિભાગ જોડો :

7

અ	બ
(1) મસ્જીદ	(a) ખ્રિસ્તી ધર્મના ભારતીયકરણની પ્રક્રિયા
(2) ત્રિમૂર્તિનો ખ્યાલ	(b) ભારતીય સાધુઓનો અભ્યાસ
(3) મેન્ડલબોમ	(c) પરલૌકિક મોક્ષપ્રાપ્તિનું સાધન
(4) ડૉ. ધૂર્યે	(d) ઈસ્લામનો ભક્તિયોગ
(5) નમાઝ-રોજા	(e) સામાજિક ક્રિયા
(6) રહસ્યવાદ	(f) બાઈબલ
(7) મેક્સ વેબર	(g) ધાર્મિક સ્થળ

Seat No. : _____

NF-116
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-305 : Sociology
(EB : Sociology of Religion)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) All questions carry equal marks.

1. Give the meaning of sociology of religion. Discuss origin and development of sociology of religion in India. **14**

OR

Explain the scope of sociology of religion.
2. Explain the various work and dysfunction of religion. **14**

OR

Write the meaning of religion and discuss its characteristics.
3. Explain Max Weber's phenomenological interpretation of religion. **14**

OR

Explain Emile Durkheim's functional interpretation of religion.
4. Give the meaning of Christianity. State the effects on the Indian society. **14**

OR

State the meaning of Hinduism. Explain believes and conducts of Hinduism.
5. (a) State the following sentences true or false : **7**
  - (1) Johnson mention five characteristics of religion.
  - (2) The subject of the Quran is human being.
  - (3) The function of social control is to break the social unity.
  - (4) The Hindu religion has major role in the development of modern capitalism.
  - (5) According to Islam, Economical imbalance can be removed by the system of Zakat.
  - (6) Hindu religion is bending towards Sarveshvarvad.
  - (7) Group life is the fundamental factor of the origin of Religion.

(b) Match 'A' with 'B' :

7

A

- (1) Mosque
- (2) Concept of Trinity
- (3) Mendalbom
- (4) Dr. Dhurye
- (5) Namaz-Roza
- (6) Mysticism
- (7) Max Weber

B

- (a) Process of Indianisation of Christianity
  - (b) Study of Indian Sadhus
  - (c) Tool of achieving Moksha
  - (d) Bhaktiyog of Islam
  - (e) Social Action
  - (f) Bible
  - (g) Religious-place
-